СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 296. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 19-го грудня, 1936. — VOL. XLIV. No. 296. Jersey City, N. J., Saturday, December 19, 1936. THREE CENTS

ЗАКОНОДАТНА ПРОГРАМА УРЯДУ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт відбув низку конференцій з провідниками конгресу й адміністраційними урядниками в справі плянів адміністрації щодо нових законів, що мають бути предложені новій сесії конгресу.

З цих конференцій виходить, що президент не буде домагатись ухвалення нових податків. Одначе він буде домагатись ухвалення ще раз закону про податки на фабрики, що тратить обовязуючу силу 30-го червня.

Далі президент дав до зрозуміння, що він думає добиватися продовження існування Реконструкційної Фінасової Корпорації принаймні на один рік.

МІЖНАРОДНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ЕКОНОМІЧНІ СПРАВИ.

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина).—Постійний комітет Міжамериканської Конференції для Вдержання Миру приняв пропозицію делегації Злучених Держав, щоб у міждержавній торговлі трактувати кожну державу однаково.

Американська делегація предложила теж постанову, щоб ніяка держава не оточувалася надзвичайними обмеженнями перед заграничною торговлею, і цю пропозицію теж принято в комітеті.

Ці пропозиції будуть піддані під голосування на пленарнім засіданню конференції, що відбудеться наступної середи. Це відай буде остання сесія конференції, бо агенди конференції вже вичерпані.

ГОДЯТЬСЯ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Провідник републиканців і демократів у сенаті стейтової легіслятури згодилися підпирати згідно проект закону про винагородження робітників на випадок безробіття, котрий буде предложений на спеціяльній сесії легіслятури в понеділок. Проект наслідує закон стейту Ню Йорк про цю справу.

СТРАЙК У ФАБРИКАХ СКЛА.

ВАШИНГТОН. — Тут має зібратися конференція Комітету для Промислової Організації й представників юній робітників у фабриках скла, що вийшли на страйк.

Тимчасом підприємство „Либі-Овенс-Форд Ґлес Ко." почало проти страйкарів ґазетну пропаганду. В першім випуску підприємство закидає провідникам юнії, що воно укриває перед суспільністю факт, що робітники цього промислу дістали недавно підвишку заплати.

З заяви виходить теж, який важний цей страйк фабрики скла для автомобілевих фабрик. Два підприємства для виробу автомобілевих шиб, себто „Питсбург Плейт Ґлес Ко." та „Либі-Овенс-Форд Ґлес Ко." виробляють коло 90% усього шибового скла в краю та коло 85% усього автомобілевого скла.

ПАПА ЕКСКОМУНІКУЄ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ.

БРИДЖПОРТ (Конетикот). — Моріс МекОліф, гартфордський римо-католицький епископ, повідомив усіх католицьких священиків у місті, що папа Пій XI-тий екскомунікував о. Ореста П. Чорнока, пароха греко-католицької церкви св. Івана, та 5 інших священиків „карпато-руского обряду", що є в унії з Римом.

Крім о. Чорнока екскомуніковані: о. Іреній Долгий з Перт Амбою, Ню Джерзі; о. Стефан Варзалій, о. Константин Авроров, о. Петро Молчани й о. Іван Сорока, ща мають парохії в Пенсилвенії.

За причину екскомунікації подано те, що ці священики, зірвавши звязки з епископом Такачем, вибрали о. Чорнока адміністратором „карпато-руської греко-католицької церкви в Злучених Державах". Боротьба між о. Чорноком і товаришами та епископом Такачем ведеться вже кілька літ та обертається найбільше коло питання целібату; епископ Такач відмовляється висвячувати жонатих священиків.

СВЯТКУЮТЬ ПАМЯТЬ ВИНАХІДНИКА ЛІТАКА.

ДЕЙТОН (Огайо).—Представники ріжних летничих організацій і уряду відсвяткували тут урочисто 33-тю річницю першого лету людини в повітрю машиною, тяжчою від повітря.

З двох братів Райтів, що придумали ту машину, лишився при життю Орвил Райт. Вилбер Райт помер у 1912-тім році. Звісні летуни зложили на його гробі вінок.

ЖЕРТВИ ЕСПАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ.

Єпископ Толедо, кардинал Гомас, що перебуває тепер у Римі, каже, що досі в Еспанії згинули яких мілійон осіб. Ген. Франко, що оборонює традиції еспанського народу, давно дав би собі раду з соціялістично-комуністичною заразою, говорив кардинал, якби не значна поміч Москви для еспанських лівих.

ЛЕТНИЧА КАТАСТРОФА.

Летниче підприємство „Вестерн Ер Лайн" припускає, що літак, що пропав оноді з 3 пілотами й 4 пасажирами без сліду, певно покінчив трагічно та що ні одна особа з того літака не осталася при житю.

ШТУЧНИЙ СОН ПАСАЖИРІВ ЗАЛІЗНИЧОГО ПОЇЗДУ.

До переділу третьої кляси залізничого поїзду, що їхав з Бидгощі до Варшави, всіли вночі в Кутні два панки і закурили папіроси, від диму яких попали всі пасажири цілого вагону в глибокий сон. Тоді згадані панки ограбили всіх з готівки і клунків, а самі втекли на найближчій стації.

ЗАМІСЦЬ ХЛІБА.

При металюргічному заведенню ім. Кірова в Сталіні посетала одна з найбільших оранжерій совєтської України, яка, як про це пишуть київські „Вісті", приготовляє 5,000 хризантем для роздачі робітникам у день свята революції.

ЛЮБОВ НЕ ЗНАЄ МЕЖ ВІКУ.

Незвичайна пара станула перед вівтарем в Устю під Познанем. Він має 84 роки, а вона 27.

ДИТИНУ ВИСЛАЛИ ЯК ПАКУНОК.

Досі нечуваний випадок трапився останніми часами на польській залізниці. Перед кількома роками виемігрував з Польщі до Франції якийсь Вавжиняк. Там оженився й дочекався дитини. А що Вавжиняк і його жінка заняті цілий день, віддали дитину до захисту за оплатою 170 франків. Врешті рішили переслати дитину до діда в Лодзі, а щоб оминути завеликих коштів, надали її як пакунок. Живою пачкою опікувалися по дорозі кондуктори. Коли доїхали на дінцевий двірець, начальник стації повідомив діда, що прибув до нього живий вантаж.

ЗАДОВГЕ ПЕРЦЕ В ДАМСЬКОМУ КАПЕЛЮШИКУ.

В одному кінотеатрі в Варшаві сидів якийсь міський урядовець, перед яким займала місце жінка в модному капелюсі з довгим пером. Підчас сеансу жінка перешкоджувала цим пером урядовцеві оглядати фільму, отже, здденервований урядовець вийняв з кишені ножички й обтяв перо на капелюсі згаданої пані. Урядовця на вимогу пошкодованої вилеґітимували. Згадана пані виступила зі скаргою до суду. Крім того потягли урядовця до карної відповідальности за те, що закоотив публичний спокій.

ПРИЗНАВСЯ ДО ОБМАНСТВА.

Михайло Пекораро признався в федеральнім суді в Ню Йорку, що він узяв від федерального уряду 19 позичок на поправу домів, подаючи при тому урядові й банкам преріжні фальшиві дані. Судця засудив його на півтора року вязниці.

ЗАСУД НА ПОЧТОВИХ ХАБАРНИКІВ.

Окружний суд у Варшаві засудив Е. Вітодінґа на півтора року, Т. Фіца на два роки й В. Гжелуковського на 9 місяців вязниці за те, що вони як урядовці почти вимушували хабарі за приділювання листоношам т. зв. ліпших районів.

НЕ ЗАЛИШАТИ ДІТЕЙ БЕЗ ОПІКИ!

В Браницях під Краковом задушилися на смерть троє діточок О. Куракової, жінки селянина. Мати залишила їх у замкненому помешканню. Діти напхали до горіючої печі соломи. Від диму діти зачадилися. Мати застала три трупи. Діти мали 5, 3 і півтора року.

СКУПАЛА СВОЮ ПРИЯТЕЛЬКУ В ОКРОПІ.

В захисті для немовлят у Вильні підчас купання дітей посварилися дві доглядачки, Яцевичівна й Василевська. Василевська кинула свою приятельку до ванни з окропом та ще й тримала її в кипятку, так, що Яцевичівна втратила свідомість. Аж надбігли люди й відігнали Василевську від ванни, а жертву видобули з води. Вона тяжко попарена. Хто знає, чи навіть виздоровіє.

ВІДРІЗАВ НІС ЖІНЦІ.

В мадярському місті Сотмар відбувся процес проти цигана Ол. Варги. Його обвинувачували за те, що він відрізав своїй нещільній жінці кінець носа. Жінка цигана Етля Шліс благала суд, щоб му я не засуджували. Вона живе з ним від 16-го року життя; мають 11-ро дітей. Муж є невинуватий. Це вона втекла від нього з іншим циганом, а опісля, вернувшись домів, попросила мужа, щоб на доказ, що хоче при ньому залишитися й бути йому вірна, спотаняв її та обрізав їй ніс. Суд таки засудив цигана на шість місяців вязниці.

КРАДУТЬ, А ОПІСЛЯ ВТІКАЮТЬ.

Втікають одні від життя, а другі до СССР! Ось у Молодечній в інспекторатї ПЗУС (Повшехни Заклад Убезпеченьх Сполечних) викрили великі надужиття. Поборці Вл. Гурецький й Л. Матемона спроневірили понад 10,000 зл. На вістку про надужиття приїхала з Вильна ревізійна комісія. Підчас ревізії Матемона кинувся під переїжджаючий поїзд. Колеса поїзду розчавили його зовсім. Другий дефраудант намагався втекти до СССР, але його арештували. Арештували й інспектора ПЗУС у Молодечній, Фелікса Баннеля.

СТРІЛЯНИНА ПЕРЕД СУДОМ.

Перед судом у Сосніці була стрілянина, що покінчилася зраненням трьох осіб. Як виявилося, в суді вели розправу проти Гн. Закренса, який покинув жінку й діти. Суд признав жінці аліменти по 20 зл. місячно. Як тільки Закренс вийшов із суду, стрілив двічі до свого тестя. Габрилянка та зранив його в бороду й в ухо, а опісля віддав чотири стріли до жінки, що чудом оминула смерти. Одна куля поцілила припадком переходячу вулицею якусь Содовську. Закренс зачав утікати, а за ним побіг поліцай. Коли Закренс не станув на заклик поліцая, поліцай стрілив і ранив його револьверовою кулею в черево.

ІНВАЛІД-ОБМАНЕЦЬ.

Перед судом у Сувалках станув сліпець Ізидор Моравський, бувший купець. На основі фальшивої посвідки та фальшивих зізнань свідків признали йому інвалідську ренту, яку діставав до 1933 р. Назагал він дістав понад 22,000 зл. Свідки ствердили, що Моравський іще перед війною був сліпий і заробляв на життя як мандрівний скрипак. Суд засудив Моравського на два роки вязниці за обманство.

ВБИВ ЗА 20 ЗЛ.

У Голендзінові коло Варшави поліцай завважив плятформу без візника. Зацікавлений тим, ствердив, що на плятформі лежить тяжко ранений візник Феликс Завістовський, пробитий ножем коло серця. Слідство виявило, що злочину допустився другий візник, Генрик Пшулка, який заграбив товаришеві 20 зл., зароблених ним у суботу. Вбивника арештували.

ТРУП ЖІНКИ В ШАФІ.

В мешканню емеритованого майора Римкевича в Варшаві служниця, підчас прятання відкрила труп жінки, що лежав у шафі. Служниця заалярмувала домашних, які закликали лікарів і поліцію. Лікар ствердив, що смерть згаданої жінки наступила внаслідок повішення. Померла мала коло 40 літ. Ніяких листів, ані документів не знайшли. Майора Римкевича нема тепер у Варшаві. Не є виключене, що річ тут у злочині.

„ГРІШНИЙ ЧОРТ МЕНЕ ОПУТАВ".

Так викрикував якийсь панок на вулицях Торуня й розкидав направо й ліво всякого роду гроші. Розуміється, збіглося багато народу, а поліцай схопив божевільного, який розкинув уже 130 зл., і відвів його до лічниці.

ВЛОМ ДО РОДИННИХ ГРОБНИЦЬ ГР. СТАЖИНСЬКИХ.

В Олієві, повіт Золочів, був влом до двох родинних гробниць графів Стажинських у підземелях римо.-католицького костела. Вломник вибив у стіні отвір і отворив домовину з тлінними останками, шукаючи правдоподібно цінних предметів. Чи вломник забрав що, не знати.

ПОЛЯКИ ПРО УНДО Й О. У. Н.

ВАРШАВА. — „Варшавскі Дзеннік Народови" пише про українську політику таке: „Нема найменшого сумніву, що українство є сепаратистичним рухом. В роках від 1934—1936 змінилася лише тактика українців. УНДО є ніби прихильно настроєне до польської держави, але воно говорить виразно, що заключило угоду лише на те, щоб не допустити до парцеляції землі між польських селян із заходу та щоб здобути доступ української молоді до старшинських корпусів, вищих адміністраційних становищ і т. п. Щоб збаламутити польський уряд, подають посли УНДО, що впливи ОУН значно ослабли через їх акцію. Тимчасом дійсність показує щось інше. ОУН втратила тільки німецькі субвенції та легку спроможність діставати підтримку від Литви. Трохи розбила її акція польської поліції. Та вона виказує далі сильну активність, головно по селах, а виконане перед кількома днями душогубство на керівнику тюрми в Бережанах свідчить, що ОУН не зрезиґнувала з дальшої акції".

ВОЛИНЬ ВШАНОВУЄ ГЕРОЇВ ЗПІД БАЗАРУ.

РІВНЕ. — Пятнацяті роковини смерти лицарів зпід Базару Волинь відсвяткувала дуже врочисто. По всіх містах і містечках, а навіть селах, відбулися врочисті жалібні богослуження й панахиди за спокій душ Великих Лицарів, що пятнацять літ тому в числі 359 згинули по геройськи в обороні свого краю в бою з кількатисячною московською ордою. День 22 листопаду став днем жалоби всієї Волині. Того дня в багатьох місцевостях Волині відбулися жалібні сходини, збори, академії й інші імпрези. Виголошено багато рефератів, продекламовано багато віршів, проспівано багато жалібних та геройчних пісень.

ВЕЧІР НАРОДНЬОЇ НОШІ.

ЛЬВІВ. — „Вечір народньої ноші", влаштований 4 грудня ц. р. заходом т-ва „Українська Захоронка" та кооперативи „Українське Народне Мистецтво", пройшов з блискучим успіхом. Саля „Театру Ріжнородностей" була битком набита, білети ще далеко до отворення випродані. Перед очима глядачів барвистою фільмою пересувалися зразки народньої ноші: з Гуцульщини, Покуття, Бойківщини, Лемківщини, Перемищини і Ярославщини, Волині й Полісся, Наддніпрянщини. Група гуцулів з Космача демонструвала гуцульське весілля.

КОНФІСКАТА УКРАЇНСЬКИХ КАЛЕНДАРІВ.

ЛУЦЬК. — Повітове староство в Луцьку сконфіскувало видані у Львові українські календарі, хоч ці календарі перейшли вже польську цензуру на львівському терені. Сконфісковано такі календарі: „Червона Калина", „Золотий Колос", „Жіноча Доля", „Український Інвалід", „Селянський Календар", „Приятель Народу", „Батьківщина", „Криниця" й „На сліді".

ХТО МАЛЮВАВ „РАЦЛАВИЦЬКУ ПАНОРАМУ"?

ЛЬВІВ. — Відомий польський маляр з українського роду, Войтіх Коссак, заявив публично, що славну „Рацлавицьку Панораму", яку нібито намалював Ян Стика, намалював він сам. Ян Стика подав тільки проєкт такої панорами й зробив перші кроки до її реалізації. Пізніше він попросив до співучасти Коссака, який виконав майже всю мистецьку роботу. Стика намалював тільки одного лірника. Ця заява Коссака викликала у Львові справжню сензацію.

НАСЛІДКИ „СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ" ВІЛЬНОЇ ЛЮБОВИ.

МОСКВА. — Московський большевизм, опанувавши владу, почав реформувати світ на „соціялістичних" засадах. Зпочатку він завзято руйнував родину, шлюбні звязки і шляхотні почуття любови. Сама любов для большевицьких проповідників була „буржуазним забобоном". Вони вважали любов виключно як фізіольогічне явище, подібне як у горобців, псів і інших звірят. Але ця „соціялістична" мораль довела до того, що в СССР народилися тисячі безбатченків, які часто не знають ні своїх батьків, ні навіть місця, де народилися. Широке населення, що не відступило від своїх старих засад моралі, відноситься до цих дітей з погордою. Життя цих дітей дуже нуждене, бо влада не займається ними. Вони юрбою шляються по вулицях і займаються крадіжем.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of t' Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БАГАЦЬКО ГАЛАСУ ЗНЕЧЕВЛЯ

Галас, що піднявся в світовій пресі через любовну аферу англійського короля Едварда, відвернув на час увагу від Міжамериканської Конференції для Вдержання Миру в Буенос Айресі. Ця конференція була задумана урядом Злучених Держав і президент Рузвелт старався надати їй якнайбільше значення. Він навіть самий їздив на цю конференцію та своєю особистою присутністю й впливом своєї красномовности старався надати конференції вагу першорядної світової події.

Зі становища Злучених Держав ця конференція була льогічним випливом становища, яке заняв уряд Злучених Держав за президентури Рузвелта, себто політики певної невтральности на випадок нової світової війни. Звісно, ледво чи могли би Злучені Держави держатися цеї політики, якби тут, у Новому Світі, на західній півкулі, знайшлися держави, що вмішались би в таку світову війну.

Мали інтерес у такій конференції й краї латинської Америки, котрі все ще живуть у страху перед можливістю інтервенції могутніх Злучених Держав у внутрішні справи цих країв. Злучені Держави, щоправда, проголосили свого часу засаду, „доктрину Монрова", що ніяка європейська держава не сміє мішатися в справи Америки, але з цього ще не виходило, щоб у внутрішні справи таких держав не вмішалися самі Злучені Держави. Злучені Держави нераз уже мішались у внутрішні справи країв латинської Америки, і краї латинської Америки хотілиб забезпечення від Злучених Держав, що цього не буде набудуче.

З отих двох змагань вийшла ця конференція в Буенос Айресі. Угода, що на неї всі 21 держав, що беруть у ній участь, згодилися, це власне компроміс між цими двома тенденціями: бажання Злучених Держав задержати повну невтральність на випадок світової війни та бажання країв латинської Америки дістати запевнення від Злучених Держав, що вони не будуть мішатись у їх внутрішні справи. Крім цього держави згодилися повести переговори, якщо тільки буде нарушений мир, чи то в Америці, чи поза Америкою. Цього роду переговори війні, як вона прийде, певно не запобіжать. Можуть вони запобігти хіба загрозі війни, якщо будуть сликані в умілий спосіб, і то відай тільки загрозі меншої війни.

Значить, великого політичного доспіху конференція мати не може. Коли для малих політичних здобутків Злучені Держави зреклися засади Монрова, то може виглядати дивним, пощо властиво Злучені Держави до цеї конференції йшли. Тому, здається, й не можна відмовити певної слушности деяким европейським обсерваторам, що дивляться на цілу конференцію як на економічну гру американського бизнесу. Мовляв, беріть собі засаду Монрова, але дайте нам свої ринки. Злучені Держави зреклися невигідної політичної засади, щоб тягнути маєткові користи зо свого передового становища.

„ПРО ЛЮБОВ ДО БАТЬКІВЩИНИ ТА ПРО НАРОДНЮ ГОРДІСТЬ"

Це назва розвідки російського історика і письменника Миколи Карамзіна, написаної більше як 100 років тому. Карамзін писав про любов до батьківщини — „фізичну, моральну і політичну". Як переконаний монархіст, Карамзін уважав, що правдивий росіянин має любити не тільки природу і людність своєї країни, але також і політичний устрій своєї держави, отже бути вірним підданим російського царя. Не дивно, що історія Росії, яку написав Карамзін, це послідовне звеличування заслуг царів московських. Навіть російському поетові Пушкінові, що сам був імперіялістом, занудили були якось цареславні поклони Карамзіна, і він написав про Карамзінову історію такого зідливого віршика:

„Його історії блискуча
простота
Покаже вам і щиро і без
зради
Всю необхідність самовлади
І насолоду від кнута".

В лексиконі російського большевизму не було гіршого слова для образи політичного противника, як „патріот". У своїй знаменитій статті „про національну гордість великоросів" Ленін виразно відмежовується від російської „патріотичної цареславної традиції. Муравйовів-вішателів, царських генералів, що завоювали Кавказ і Сибір, царських дипльоматів, що задушили Україну, Ленін виключає з російської революційно-визвольної традиції. Він уважав, що російський нарід має досить людей, заслужених борців за політичну свободу, які можуть бути честю і гордістю для Росії.

Та все на світі йде, все минає. Російські комуністи, ставши при владі, почали гнобити неросійські народи не гірше, як було за царського режиму. Для такої кривавої самодержавної диктатури, яку має Сталін, небезпечно спиратися на визвольну традицію російського революційного руху. Чому? Бо спомин про боротьбу російських революціонерів 19-го століття проти царської влади може дати приклад для молодого покоління, яке чує на своїх плечах режим Сталіна. Тому в Москві зроблено впродовж недавніх років крутий поворот. Менше звертають уваги на революційну минувшину, а більше шукають підпори для режиму в державно-імперіялістичній історії Росії. Сталін винищує цілими десятками „старих большевиків" і дає змогу російському мужу націоналізмові виявлятися вільно і без перешкод. Кожна совєтська газета переповнена тепер фразами про „патріотів батьківщини" і про „великий російський нарід". — З давно минулих століть витягають теперішні керманичі Росії приклади для патріотичного наслідування, хоч ці люди і події з революцією не мають нічого спільного. Пуікін, Ломоносов, нарешті — Ілля Муромець та інші сильні богатирі часів київського князя Володимира — ясного сонечка.

Про російського вченого 18. віку, Ломоносова, московська „Правда" недавно написала:

„Образ цієї людини, пронятої **глибокою національною гордістю**, цей образ нам, людям совєтської країни, зрозумілий і близький". (18. листопаду). Про царя Петра, того, що „розпинав нашу Україну" та сама „Правда" пише, що „уряд Петра погромив повстанських селян, козаків і селян над Доном і над Волгою і, розбивши в блискучій битві під Полтавою шведів, кинув усі свої сили на зміцнення держави. Ціла енергія і воля Петра, його старання щодо підсилення армія — все було спрямоване на те, щоб кріпацьку, відсталу Росію піднести на рівень европейських держав".

Справа ясна: своїх „**предків**" теперішній большевицький режим шукає не між революційним селянством і козацтвом, що боролося 1706—1708 рр. проти московської панщини, а між діячами кривавої самовлади царя Петра І. Тому так солодко споминає „Правда" про поразку Карла XII. і Мазепи під Полтавою 1709 р.

Московський шовінізм тріюмфує в СССР на цілій лінії.

СВЯТКУЙМО РОКОВИНИ „ПРОСВІТИ"

„Станьте розсвітом у спільній потре-
[бі,
Засвітіть браттям народні світила на
[галицькім небі!"
А. Могильницький.

Дня 8-го грудня 1868 р. засяло перший раз на темнім галицькім небосклові ясне народне світло. В цім дні повстало наше найстарше та найбільше заслужене Товариство „Просвіта".

Сумно, дуже сумно жилося нашому народові при кінці 18-го та в першій половині 19-го століття. Позбавлений власної держави, роздертий кордонами, втомлений довговічними боями за волю, стогнав він у чужому ярмі. Скрізь панщина, а на ланах у ролі панщизняних робітників бідний, понижений священик і темний селянин. Отупілий, безнадійний, і безпощадно визискуваний наш нарід окутала одна непроглядна матеріяльна й духова неволя. Скрізь панувала темрява. Освічена, інтелігентна верства відверталась лицем від свойого народу, покидала бідного, темного українського селянина й пхалась у чужі, „панські" нації. Навіть наша рідна мова, цей одинокий скарб народньої душі, почала заникати; її стидалися, бо це „хлопська" мова, й уживали чужої.

Здавалося, наш нарід закаменів, задеревів і не чує бряскоту кайданів на своїх ногах. Здавалося, воля наша вмерла на віки, бо нема такого сильного, щоб відвалив цей тяжкий камінь, яким нас прикрили у гробі, та розбудив нас до нового життя.

Не багато поміг нам 1848 рік, коли це повіяло з Заходу теплішим вітром і свободою. Наш нарід не вмів і не міг користати з тих уступок, якими наділив нас тоді з конечности австрійський уряд, бо був непросвічений і неосвічений. Він був дальше духовим невільником і не міг постояти як слід за своє право.

Аж прийшов вкінці цей памятний 8-мий грудень 1868 року, а вкінці з ним духове пробудження українського народу з національної мертвеччини. Знайшовся гурт молодих, інтеліґентних і відданих щиро українській справі громадян, який умів глянути в глибину народньої душі та схопити корінь лиха. Він поставив перед собою ясно справу, що: „**Кожний нарід, що хоче добитися самостійности, мусить передусім дбати про це, щоби нижчі верстви суспільности, народні маси піднести до того ступня просвіти, щоби ця народня маса почула себе членом народнього організму, відчула своє горожанське й національне достоїнство й узнала потребу існування нації як окремішної народньої індивідуальности; бо ніхто інший, а маса народу є підставою усього".** Для виконання цеї програми засновано саме Товариство „Просвіта".

Не великий був цей гурток основників, але сила й живучість його ідей були такі могучі й так сильно одушевили народніх робітників, що вони поборювали одну перешкоду за другою, поборювали затії чужих і байдужність своїх, поборювали темноту народніх мас, ішли все далі вперед, ширили між народом освіту та здобували його уми й серця для нашої національної справи.

І сталося чудо. Під чародійним дотиком „Просвіти" спала луска сліпоти з очей нашого народу й він виходить на широкий шлях духової волі. **Нарід, який донедавна навіть не смів мріяти про волю, що був „тяглом у бистротечних поїздах сусідів", підносить голос за своє право до волі.**

Під її впливом перше покоління українського селянства, яке щойно вийшло з лихоліття панщини, самовизначилось у націю, пізнало, що воно є окремим від поляків і москалів історичним народом. Друге покоління під впливом „Просвіти" зачало розбудовувати свою хату й поширювати в ній вікна. Воно зачало розбудовувати свої господарські й культурні установи. Воно зажадало науки в школах у своїй рідній мові. Воно зачало жадати для себе поширення і політичних прав. Воно зачало творити свої політичні організації. А третє покоління вийшло зо своєї селянської хати на широке поле міжнародньої політики й усьому світові заявило, що хоче жити самостійним життям і хоче само порядкувати справами на своїй землі.

„Просвіта" це не тільки звичайна собі культурно-суспільна організація, але це **символ Українського Відродження. Її розріст — це розріст українського народу! Її сила — це наша сила!**

„Просвіті" належиться безсумнівно перше й найпочесніше місце між українськими товариствами — вонаж стала матір'ю всіх товариств — а **роковини „Просвіти" повинні бути всенаціональним українським святом.**

Справа „Просвіти" повинна бути актуальна зокрема під сучасну пору, коли наближається її 70-літній ювилей. Хай не буде ані одної української кольонії в Америці, якаб у 1937 і 1938 році не уладила в себе **традиційного „Свята „Просвіти"** та не переслала з нього **почесного „Дару „Просвіті".**

Шануючи роковини „Просвіти", пошануємо себе самих — як культурну та здібну до державного життя націю.

Хай просвітянський клич „**Через освіту та освідомлення — до волі!**" лунає всюди! **Святкуймо свята „Просвіти", збираймо жертви на розбудову „Просвіти" та ставаймо її членами!**

Михайло Дудра,
відпоручник „Просвіти".

УКРАЇНСЬКА ІСТОРІЯ — НА СТІНАХ ЦЕРКВИ

В Америці маємо багато українських церков. Але чи ті божі доми є дійсно українськими, коли брати під увагу їх будову й церковне уладження, а в першу чергу ті численні образи, якими поприкрашувано наші церкви? Ось питання, на яке не дуже тяжко відповісти. Бо поправді є дуже мало церков, що відповідалиб тим вимогам, які сьогодні ставить український нарід, коли береться будувати чи відновляти українську церкву в старім краю. А які там щодо цього заходять зміни, хай послужить доказом церква оо. василіян у Жовкві, яку розмалював наш артист-маляр Юліян Буцманюк, бувший Український Січовий Стрілець (У. С. С.). Не будемо тут обговорювати всіх малюнків, які виконав Ю. Буцманюк у згаданій церкві, але згадаємо за ті, що є в бічних навах, де є представлена історія нашої батьківщини: національно - визвольна і національно-релігійна. І так бачимо, як описує М Островерха в часописі „Обрії", у правій наві по середині у благословній постаті з хрестом і жезлом митрополита Галицької Землі Кир Андрея, обабіч інші владики, архимандрити й ігумени Ч. С. В. В. А у стіп владик жінôча постать, уосіблення України, обдерта, в лахманах, складає умерлого голодовою смертю: 1922 і 1933 в Україні під Советами.

Праворуч від цієї осередньої групи стоять між іншими Симон Петлюра, ґен. Омелянович-Павленко, ґен. Безручко, Леся Українка, дід-лірник. За ними, як тло, Київ. А ліворуч Юліян Романчук, Евген Олесницький, Дмитро Вітовський, Богдан Лепкий, ґен. Тарнавський, Олена Степанівна й Іван Боберський, а біля нього платун. Над ними Божа Мати, Запорозька Покрова. За ними, як тло, Львів.

У лівій наві бачимо митрополита Ісидора Київського, Іпатія Потія, митрополита Рогозу, Мелетія Смотрицького, князя Константина Острозького, гетьмана Петра Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка й Івана Мазепу.

Ці образи, як пише знавець штуки, роблять велике враження, бо на них ясно схоплено цілу визвольну боротьбу України. Це українська історія в образах. І тому ці образи матимуть велике виховне значіння для будучих поколінь. Це вперше на всіх землях України мистець Ю. Буцманюк передає вікам нашу історію у такій ясній формі. А міг це так добре віідати Ю. Буцманюк тому, що як старшина У. С. С., як вояк Української Армії, сам пережив ту історію і відчув її в усій її істоті.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 14, повідомляє, що місячні збори відбудуться 21. грудня, в Січовій Сали, 229 Спрінґфілд Еве. Просимо явитися на збори точно в годині 8-мій ввечір. Також просимо тих членів, котрі є суспендовані, прийти на збори, вирівнати свої місячні вкладки і стати наново членами У. Н. Союзу. — М. Питаршик, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 371, повідомляє тих членів, котрі не були на річних зборах, що уряд на 1937 рік є такий: Іван Тарнавський, предс.; Олекса Шумський, секр.-кас.; Члени котрі не заплатили вклдаок за грудень, коле не вирівнають найдальше до 25 с. м., будуть суспендовані. Вкладки мають бути плачені кожного місяця. Збори будуть відбуватися в 2-гу суботу по першім, в гали церковній, 49-51 Бікон ул. — О. Шумський, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, подає до відома, що на річних зборах вибрано поновно старий уряд, а саме: Микола Максимчук, предс.; Роман Садовський, заст.; Іван Чорний, секр.; Еміліян Монастирський, заст.; Іван Земба, кас. — Ів. Чорний, секр.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(82)

А хібаж наше село цього потребує? Село хотіло твердої влади... Правдаж? А Каміняка з Корнійчуком Маркса. Дурні дурних пізнали і пішли валити Петлюру. А Петлюра... Хто зна, хто він... Але, що він не помітник, це відомо. Він за Україну і все...

— Бо він сам винен... Сам і більш нічого. Я це казав, кажу й казатиму! — сердито з притиском зазначив Єлисей. Раз берешся за діло, то роби так, щоби пальці твої на всьому видно було. Щоб усі чули, що ти господар. З нашим народом усе можна зробити, але треба руки... Хіба не знаєш, як твій батько перебирався до Тилявки. Поки давав попуст — все розповзалось. А взяв у жменю віжки, батуга на пятук і поїхав. От так треба.

Після цього Єлисей ще раз сердито спльовує і відходить до кухні, де під бугаєм кладеться. Але спати не спить. Чути, як перевертається з боку на бік, щось бурмоче під ніс, лається.

А Володько пішов у книгу. До нього заговорив його вічний голос, голос бажання знати. Кожна картка це ступ у невідоме. Він читає і бачить перед собою стару Україну. Степи, луги, праліси, дикі трави. Це рай повний звіря всякого, повний меду і квітів запашних. І ходить у тому пралісі чоловік, що зветься козак. У очах його далечінь, за якою не бачить того, що перед ним. А коли гляне в землю — забуває, що крім цієї плямки, на якій спинилось око його, існує великий мир навкруги.

Ніхто не взяв козака за свого і ніхто не випустив його з рук своїх. І так тягнулось літ триста.

Ще оповідає Володькові книга про царства та королівства. Встають в уяві якісь, ніто хижі, ніто дикі царі. Набубнявілі сірі очі дивляться в чорну безодню, де плач, муки, слезька плісніява здовж і вшир безконечної тюрми. Сатана по ній верхи на дикому огирі гасає, топче погнуті спини своїх підданих, січе живі голови сатанським мечем. І ніхто не вирве з його рук влади, бо за ним діявольскі, закляті великим прокльоном, леґіони. Вони такіж безоглядні як смерть і ритунку від них нема нікому.

Володько бачить це королів. Ніщо в світі не може бути більш бундючне, з закопиленою навмисне для показу губою, ніж ці безкосні постаті. Вони ходять угору і вниз по сходах, що нагадують мармор, а в дійсності є звичайним деревом, критим дешевою барвою, що наподібляє барву того каменя. І це якось так дивно виглядає, ніби в комедії. Контуші, лемент, штучні слова, штучні постави, штучні рухи. Одна, друга, третя дія і падає завіса. Все зникає, тільки лишаються спогади, ліси, повстанці, дивна мова, химерна тінь, чи світло, що час від часу вибухне і згасне.

Далі Володько все знає сам. Знає імперію, що все під себе взяла: і короля і козака і самого сатану. Назвалась імям предків цих самих, що сьогодні, в цю страшну ніч, трощать ту назву і в боротьбі кують нову підвалину нової імперії. Бо сила цих людей — вічна сила. Вона родить нову назву, що стане знов назвою усім королям, козакам, царям... Так хоче вище Веління.

Одарка вже давно спить Прийшла Палажка... Захекана, перелякана. — Стріляють! — кинула вона одно слово.

Володько шарпнувся і вирвав себе з цупких обіймів книжки. Його чоло, щоки, очі в огні. Як сидів, зірвався і біжить... У кухні зривається Єлисей, натягає босоніж чоботи, накидає куцана. Всі біжать на двір.

Там чорна, дзвінка, з зорями ніч. Там, де на небі великий віз, видно заграву вогню, що піднімається і промінює знизу вверх. Звідтим чути глухе, довге, майже безупинне тукотіння, так ніби з якоїсь ями. Всі знають ці звуки. Луна їх ще не ущухла у вухах від часу, коли геть уперек цілої землі лежала лінія смерти, з назвою фронт.

Це кулемети. Вони тукотять без перерви. Час від часу двократно вибухають сильніші звуки. Бууувуу-бухх! Бууувуу-бухх!.. Ту-ту-ту-ту!..

Єлисей, Володько й Палажка стоять із запертим диханням. Нема слів і не треба слів. Все ясно і зрозуміло. Там у тій стороні лежить Здолбунів. Туди пішли дерманські хлопці шукати, одні — твердої влади, другі Маркса і Леніна...

Вернувшись до хати, Володько ще довго сам собі міркує над тим усім, що діється на рідній землі в цей час. Потім заснув.

Прокинувся в досвіта. Ледь світ побіг до манастиря. Там уже рух. Щойно привели полонених „петлюрівців". Прибіга їх Скиданець. Цей підбігав на справжнього рубаку. В кожушку, на ремені револьвер, через плече карабінка, при боці шабля. Здається, його кучий зріст створений на кінотчика. Просто вростає в сідло.

Полонені, мабуть старшини. Одяги все нові. Чоботи з жовтого ремення. Їх долучили до тих, що привели перед парою днів.

Вістки, які привіз Скиданець, підняли дерманців. Успіх повний. Здолбунів зо стацією в руках повстанців. До них підходять усе нові і нові ватаги. Захоплені цілі потяги зброї та набоїв. Завтра вимарш на Рівне.

Під вікнами „корпусу" мітінґ. Захоплені звісткою дядьки вимагають „повної мобілізації всіх до пятидесяти літ". Хто не послухає — під польовий суд і амба!

В полудень прибуває начальство. Зявився Комаров, Каміняка. Серед полонених перевели ревізію і все, що знайшли, включно до чобіт, сконфіскували на потреби армії дерманської республики Пішли чутки, що сконфісковано двадцять пять тисяч гривень, які знаходяться на схованці у Комарова та Каміняки.

Одночасно перед „корпусом" почали все більше і більше прибувати й гуртуватися учасники походу. Коли і як встигли вони вернутися — невідомо. У декого при поясі бомби, через плече кулеметні стрічки. Чоботи, руки, обличчя заліплені грязюкою.

(Дальше буде).

Господиня (до наймички): Чуєш, Ганю, одного черевика ти зовсім не вичистила, ще зовсім із болотом.

Наймичка (розсіяна): О, то я напевно цей один черевик чистила два рази!

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ювилейне свято товариства „Дністер“.

Українське запомогове товариство „Дністер“, від. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку, влаштувало в суботу, 21., і в неділю, 22. листопаду ц. р. врочистий ювилей свойого 10-літнього існування.

В суботу, в год. 10 рано, відправлено богослуження в церкві св. Юрія за здоровля тих, що живуть і працюють для розвою організації. На богослужения прибули всі члени „Дністра“. В неділю зібралися знов члени та делегація від численних українських національних організацій до церкви св. Юрія на поминальне богослужения за померлих членів. Після того Святочний Комітет запросив усіх делегатів на перекуску до Народнього Дому. Були заступлені такі організації: 10 від. ОДВУ, 11 від. ОДВУ, Хор ОДВУ, Тов. „Запорозька Січ, Бр. св. Володимира, С. Г. Державників, Тов. „Зоря“, 141 від. УНП, 194 від. У. Н. С.

Пополудні в салі Сентрал Пляза почалася забава, що тягнулась аж до 8 год. вечір. В тій годині почався великий Ювилейний Бенкет, на який прибули понад 700 запрошених гостей, більшість у вечірних строях. Бенкет відкрив голова Ювилейного Комітету, п. Максим Савіцький, промовою та передав провід бенкету в руки тостместра, адв. М. Пізнака. Тостместер відкрив офіційно свято-ювилей тим, що покликав відспівати гимн американських українців співака-артиста п. Петра Ординського. Орхестра п. Сербенського акомпаніювала співакові.

Потім п. Ілля Гузар, голова „Дністра“, покликаний тостместром, переповів історію повстания тов. „Дністра“. В 1926 р. злучилися два товариства, а саме „Вільність в Америці“, від. 172 У. Н. С., та „Вільні Козаки міста Львова“, від. 143 У. Н. С., що начислювали разом 165 членів. В р. 1933 прилучилася ще „Жеребецька Любов“, від. 144 У. Н. С., в числі 27 членів. За той час праці „Дністер“ обєднав під свій прапор 681 старших і молодих членів, а тимсамим став найбільшим відділом У. Н. Союзу.

Після гимну У. Н. С., що його відіграла орхестра, промовив п. Микола Мурашко, голова У. Н. Союзу. Він підкреслив зріст „Дністра“, отже вказував на влучну ідею злуки малих відділів в один. За той час праці „Дністер“ також вклав багато праці в українське національне життя.

Після того пані Гребенецька, відома українська солістка, відспівала кілька українських пісень. Опісля знову виступив п. Ординський, а на кінці низку народних пісень виконала молода членкиня „Дністра“, панночка О. Никифорчин, донечка п. Никифорчина, відомого діяча в „Дністрі“. Їй акомпаніювала п. Гребенецька, а пані Гребенецькій та п. Ординському приграває п. Г. Стембер.

Згодом промовив п. Джеймс В. Джерелд, бувший американський амбасадор в Берліні, овацийно витаний учасниками бенкету. Він підкреслював змагання українців до своєї державности і звертав увагу на те, що в цілому світі йде завзята боротьба проти комунізму, а в цій боротьбі українці мусять здобути національну державу.

Суддя Джеремія Магоні, ірляндець з походження, говорив про ідеольоґічні подібности між українським та ірляндським народом. Таку саму боротьбу, що її провадить Україна, вела Ірляндія, яка вже побідно закінчила її, а тепер черга на Україну!

П. Дмитро Галичин, головний секретар У. Н. С., змалював розвій У. Н. Союзу, вказуючи, що система У. Н. Союзу, це одна з найкращих. Всі українці повинні вписуватися до своїх запомогових організацій. Бесідник вказував, що президент Рузвелт належить аж до 11 ріжних асекурацийних організацій. Українці повинні брати приклад від президента Злучених Держав.

П. Роман Слободян, головний фін. секретар-касієр У. Н. Союзу, звернув увагу на тверді фінансові основи У. Н. Союзу, які недавно признав навіть асекурацийний комісар стейту Пенсилвенія.

Потім п. Савіцький, як голова Ювилейного Комітету, врочисто передав найбільше заслуженим членам „Дністра“, а це п. І. Гузареві, (9 літ головою „Дністра“), п. Мих. Боднарові, що був 3 роки скарбником, а сім років секретарем „Дністра“) і п. Андрієві Свитакові (7 літ скарбником) золоті перстені з гербом України, тризубом, від членства „Дністра“. Кожний нагороджений дякував з радістю за таку милу несподіванку. Це вказувало, що члени вміють пошанувати заслужену працю своїх урядників.

Опісля Ст. Ковальчук, секретар Комітету, відчитав привіти. Привіти наспіли від Центрального Комітету, 10 від. ОДВУ, 1 від. ОДВУ (Асторія), 5 від. У. Н. С. (Асторія) та з ріжних інших місць.

Ще промовляли: п. Алберт Амато, голова чужинецької дивізії у виборчому комітеті, що говорив про живу участь українців в американському політичному житті. П. Алфред Венц, предсідник литовської дивізії, підкреслював успіхи п. Пізнака у виборчій кампанії.

П. О. Ревюк, редактор „Свободи“, навів кілька веселих оповідань, а асемблімен Степан Ярема говорив, що завдяки національним організаціям він, як уроженець Америки, виступає всюди як українець. Ще зложив привіт і д-р Андрейко.

Від Організації Державного Відродження України промовляв редактор „Націоналіста“, п. Вол. Душник. Він зазначив, що українські націоналісти радіють успіхами „Дністра“, бо „Дністер“ щедро помагає українській визвольній справі. „Віримо, говорив він, що члени „Дністра“ й надалі ше так будуть спомагати та співпрацювати в націоналістичнім русі“. Промову свою бесідник закінчив націоналістичним „Слава Україні“!

Адв. Василь Цільник сказав гарний привіт англійською мовою для нашої молоді та вказав їй шлях, яким треба йти, щоб далі розбудувати українське життя в Америці.

Бенкет закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна“. Потім гості перейшли до забавової салі.

Комітет щиро дякує всім організаціям за вияви радости у Ювилейному Святі „Дністра“, як також усім промовцям і гостям, що звеличали цей небувалий день у житті нашої організації.

Степан Ковальчук,
секретар Ювилейного Комітету.

Побачте й послухайте славний на ввесь світ

„DON COSSACK“

РОСІЙСЬКИЙ ЧОЛОВІЧИЙ ХОР

Сергій Яров — диригент

MOSQUE THEATER

NEWARK, N. J.

В НЕДІЛЮ ВВЕЧІР, 20. ГРУДНЯ 1936 Р.

Багато добрих сидженнь по 85 ц. $1.10 і $1.65. Інші місця по $2.20 і $2.75. Білети й інформації в: Fuerstman Concert Mgt., 160 Broad St., Newark, N. J. MArket 2-4365. 290,6

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАГО-БОРНСАЙД, ІЛЛ.

Листопадове Свято.

Українська православна громада в Шікаго-Борнсайд святкувала 18-ту річницю зриву галицької землі до своєї незалежности дуже врочисто. Дня 15. листопаду відправлено в церкві при 9205 Чонсі ев. панахиду, при співучасти двох священиків: о. Кирстюка, пароха укр. прав. церкви з Ірі вул. й о. Ковальчика, пароха громади на Борнсайд. В часі панахиди виднїла в церкві могила, біля якої стояла почесна сторожа з чотирьох стрільців з добутими шаблями. Були також приявні члени У. Н. Союзу зі своїми прапорами. Підчас Служби Божої і панахиди гарно співав хор під проводом диригента п. Запухляка. По панахиді виголосив змістову і патріотичну промову о. Кирстюк.

Вечором того дня відбулася святочна академія, в якій взяли організовану участь усі місцеві українські організації, що гуртуються при православній церкві. Програма розпочалася живим образом, получним зі співом „Їхав стрілець на війноньку“, після чого наступила символічна присяга. Дальші точки програми виконував хор, який вивязався по мистецьки не лиш зі своїх хорових точок, але який був також дуже гарно убраний в національні строї, чим доповнював красу своєї появи. Вступне слово виголосив п. Зелінка, голова грав. громади в Борнсайд. Він коротко пояснив, чому ми святкуємо Листопаіові Свята і яке вони мають історичне значіння. З чуттям віддеклямували свої декламації В. Грод, І. Харитяк, Розалія Скоципець і Марія Більо.

Святочний реферат виголосив інж. Куропась, бувший старшина У. Г. Армії. Бесідник переповів історію зриву на українських землях в 1918 році й боротьбу українського народу за визволення. Згадуючи за програву, бесідник заявив, що ця програна тільки хвилева. Український нарід духово не програв, а навпаки, скріпився і бореться далі за свої національні ідеали й буде боротися аж до повної виграної, аж до створення своєї незалежної держави.

Перед розпочаттям другої частини попрошено до слова о. Кирстюка, який дав приявним короткий нарис про те, як вороги українського народу впродовж довгих століть старалися нас розділювати, розбивати в нутрі наші сили і в той спосіб над нами панувати. Але прийшов 1918 рік і український нарід зірвався до бою й перекреслив усі надії ворогів нас знищити. Не помогли довговікові кордони: український нарід знову зілявся в одну цілість. На закінчення бесідник закликав усіх гуртувати свої сили для дальшої боротьби й бути готовими для назріваючих подій.

В дальших точках діти місцевої української рідної школи відспівали кілька українських пісень. Виставлено могилу стрільця й „Спомин листопадових днів“ в чотирьох актах. Осип Угрин відспівав гарно кілька баритонових соль як також була ще одна деклямація, що її виконав Мирослав Нісевич.

Кінцеве слово-подяку виголосив парох о. Ковальчик. Він подякував приявним за участь, а виконавцям програми за труд і коротко пояснив моральні користи, які приходять для української суспільности, коли святкує такі національні свята. Свято закінчено національним гимном.

В часі перерви переведено збірку на українських інвалідів, на яку зложили: Тов. Запорозька Січ, Борнсайд, $10; по $5: Тов. ім. Т. Шевченка, від. 176 У. Н. Союзу, Дочки України, від. 54, Норт Сайд, Сестрицтво Пр. Богородиці від. 33 У. Н. Союзу, Церковне Сестрицтво св. Анни, Юрій Небор; по $2: Микола Цван, Михайло Пудик, Андрій Мажник; по $1: М. Гуцул, Емілія Харидчак, М. Коцан, Й. Корпан, С. Дзурдзевич, Марія Щербак, І. Олинець, Юлія Буряк, С. Коцилловський, Катерина Сталена, А. Нудик, І. Жеребняк, С. Зелінка, Олена Кушнір, Й. Нісевич, В. Тимчук, М. Болехівський; по 50 ц.: Іван Мороз. Разом $60.50. Зі вступу доложено $ 39.50. Разом зібрано $100, які то гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

Святочний комітет.

XMAS

MEANS CORONA

. . . and a Happy Christmas for all who receive this splendid typewriter. Prices from $37.50 to $67.50, including free carrying case and instruction book. Terms as low as $1.00 a week.

L. C. SMITH & CORONA TYPEWRITERS INC.,

District Office: 873 BERGEN AVE., JERSEY CITY, N. J.

Branch Office: 1004 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі прогулки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, пермітн, афідевіти, петиції, і тому інші папери не кажуть за чотири в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачує на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновласти, акти дарування, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

НЕ НОВА

Наша обслуга не є нова. Хоч вона під кождим оглядом модерна, то кождий бачить, що за нею є 30-літній досвід; 30 літ науки, як обслугувати найкраще.

Це річ такої великої ваги, що ми не можемо собі уявити, як хтось може не звернути на це уваги.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON

FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989

34 E. 25 St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

ЩОБИ БОЛЬШЕВИК ДІСТАВ ПОСАДУ — ПОДАННЯ ПОКРОПИТЬ СВЯЧЕНОЮ ВОДОЮ.

Пропагандист Румер відвідав ухуторі московської фабрики „Красний Богатир“ („Червоний Герой“) славну сьогодні серед робітників знахорку Матрену Івановну й описує в „Комсомольск-ій Правд-і“ (з 11. 11. X. 1936) свої враження:

Матрена Івановна має вже більше як 80 літ. Має дуже багато клієнтів. До неї приходять із поданнями, приготовленими для внесення до совєтських установ: просять покропити ті подання свяченою водою. Матрена Івановна не відмовляється, кропить, — і всі чомусь то вірять, що покроплене подання або заяву скорше й уважливіше розглянуть начальники. До Матрени Івановни йдуть молоді люди перед іспитами і просять покропити книжки. Звертається до неї багато робітників із просьбою помогти, щоби вростати йшли справніше, щоб менше було недомагань, щоб осягнути „ударне“ стахановське темпо. Матрена Івановна, як загально думають, сильно помагає свяченою водою та молитвами.

Пропаґандиста Матрена Івановна спиталася, як і всіх:

— А тобі чим треба помогти?

Пропаґандист відповів, що його ображає майстер. Бабуся посадила пропагандиста під образами й сказала трошки підіждати. Потім дала раду: молитися що дня до великомученика Трифона, — а тоді все в роботі піде добре.

Серед робітників (не виключаючи комсомольців) Матрена Івановна втішається великим пошанівком.

НЕ ВНОСІМ СТАНОВИХ РІЖНИЦЬ МІЖ ДІТЕЙ.

(Балачка на виховну тему з нагоди св. Миколи).

Ні, ні! Цим разом не про те, щоб памятати про бідних дітей з нагоди їх свята. Не про те, щоб ви дарували для найбідніших проношені черевички й светерики. Цеж таке самозрозуміле.

Цим разом хочемо з нашими молодими матерями поділитися кількома поміченнями з минулорічного свята для дітей.

Перше, що вдарило в очі, — це той прикрий розділ на дітей бідних і багатих. Як же після цього можна говорити дитині, що Бозя однаково любить усіх чемних дітей, коли чемні діти сидів, чи стояли несміливо в куточку в полатаних сорочках, а пустії, одягнені з першорядною елеганцією, рій водили в гаморі й псотах?

Це не значить, щоб ми не мали пристойно одягти своїх дітей на забаву. Ні, цього ми не кажемо. Звертаємо тільки увагу, що там, де можуть бути діти в полатаних суконочках, наші діти в імя самої людяности й такту повинні бути одягнені скромно, якнайскромніше. Нащо вже відтепер вводити в цю малу громадку соціяльні ріжниці й будувати мур між ними тоді, коли ми, старші, намагаємося розбивати власне ті мури, що ділять поодинокі верстви нашого народу між собою?

Подібна справа й з дарунками. Св. Микола вирозумілий, як може ніхто з святих. Коли хочемо подарувати своїй дитині щось коштовніше, то хай св. Микола принесе це їй „під подушку“. Прилюдно, разом з дітьми зарібників, безробітних діти наші повинні дістати скромні, якнайскромніші дарунчики.

Ніколи не забуду сцени, якими очима минулого року на однім такім прилюднім „Миколайку“ дивилась якась бідна дівчинка, як хлопчик, син відомого адвоката, розпаковував на салі свій дарунок. Дівчинка та дістала аж червоні улями на шиї й личку. І як хлопчик розкутав прегарні саночки, дівчинка якось у підсвідомости кинулась до них з руками, але вмить усвідомила собі, що це не належить до неї, і розплакалася. Так багато чогось такого розпучливого такого жалісного було в тім плачі бідної дитини, що батько хлопчика, збентежений цею сценою, вивів його чимскорше з салі разом з його коштовним дарунком.

Тому, коли йдемо з дітьми на публичного „Миколайка“, то не думаймо тільки про своїх дітей, але й про тих, що їм батьки не в силі справити дарунки. Не є теж вказане робити свята Миколая окремо для дітей бідніших, а окремо для краще ситуованих. Одиноке, що повинно бути, то: окремо для маленької дітвори, окремо для шкільної, а окремо для старших, розуміється, коли є так багато дітвори, що такий поділ можна робити.

Не вводім станових ріжниць між дітей і вчім їх бути людяними до своїх бідніших братиків і сестричок по Україні. — („Жіноча Доля“).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Феніксвіл, Па. — Між жертводавцями з Листопадового Свята має бути: І. Костира і М. Чайка по 25 ц.

Г. Х., Ню Йорк, Н. Й. — Ваші заввагі будуть використані на конгресі Обєднання, де ця справа буде порушена основніше.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В JERSEY CITY, N. J.! УВАГА!

ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ І У. Н. ДОМУ

влаштовується так зване

БІНГО

КОЖДОГО ПОНЕДІЛКА

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок в годині 8-мій ввечір.

35 Нагород до роздання кождого понеділка.

„Бінго“ є дуже цікава й інтересна забава, тому прийдіть, а певно, що тоді будете приходити кождого понеділка. Комітет.

ДАВАЙТЕ КНИЖКИ

НА РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

Замовляйте їх у Книгарні „Свободи“. Всі замовлення будуть опаковані в різдвяним папері з карткою вашого бажання.

Пишіть по катальоґ сьогодні.

"SVOBODA,"

83 GRAND ST. (P. O. BOX 346) JERSEY CITY, N. J.

ДО КРАЮ

ГРОШІ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.

Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.

Продаємо і виміняємо доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реальности.

В кождій справі просимо кождого Українця в Америці удаватися в повищих справах до свого українського бюра котрого власттелем від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUCK

322 N. 8th Street — Philadelphia, Pa.

Volga Accordion Co.

(заснований 1919)

СПЕЦІЯЛЬНИЙ РІЗДВЯНИЙ ПРОДАЖ АКОРДІОНІВ (ГАРМОНІЙ)

Пяно акордіони, 48 басів, $60 і вище

Пяно акордіони, 80 басів, $87.50 і вище

Пяно акордіони, 41 клявішів, 120 бас.в, $115 і вище

Всі вони це найновіші моделі, а також „модерністичні“ пяно акордіони.

Ми є теж спеціялісти в строєнню й направі акордіонів.

Заки купите акордіон, зайдіть конче або напишіть до 290,3,6

TEL. ORCHARD 4-7902

VOLGA ACCORDION COMPANY

80 AVENUE A, between 5th & 6th Sts., NEW YORK, N. Y.

НАВІТЬ НАЙБІЛЬШЕ ХОРІ НЕ ПОВИННІ ТРАТИТИ НАДІЮ

В 5 останніх роках я почував себе зовсім хорим і зломаним чоловіком. Недомагання жолудка і внутрішні болі, також дуже прикрі болі в правім боці і в крижах затроювали

мені життя і перешкаджали в моїй професійній роботі. Я шукав пораде багатьох лікарів, придержувався їхніх вказівок, заживав багато приписуваних мені ліків. Останній доктор-спеціяліст задецидував, що тільки при помочі операції буду міг відзискати здоровля. Мала бути мені винята права нирка і витятий виросток на сліпій кишці. Лікар зажадав мойого підпису, а на мій запит відповів, що кожна операція є получена з ризиком, отже після права, пацієнт обовязаний ствердити на письмі, що з власної волі піддається операції.

Я вагався з моїм підписом. Тяжко приходило мені в молодім віці — з розбитими моїми нервами, класти́ся на операційний стіл, з якого незнати, як встанеться. В тім часі я вичитав про методу д-ра Мілера і дуже втішився, що є дещо на світі, що зможе мене охоронити перед операційним столом. Сейчас я удався до д-ра Мілера. Я не завівся в моїй надії, бо завдяки методі і старанням д-ра Мілера мої усі недомагання уступили і почуваю себе зовсім здоровим чоловіком. Цим письмом висказую глибоку вдяку д-рові Мілерові за велику річ, яку для мене вчинив.

БРОНИСЛАВ Р. ПУРВІН,
69 Ann Street, Newark, N. J.

Від трьох літ я відчував безупинно сильні болі в хребті і в правій нозі. Лікарі означили мою хоробу назвою сіятіка і на їх поручення я піддався

операції. Однак після операції болі не уступили — надальше я остався хорим чоловіком. Розстроєний довгою хоробою і розчарований в надії виздоровлення, я вичитав припадково в ґазеті про природню методу д-ра Мілера, завдяки якій багато хорих людей відзискали здоровля. Сейчас я удався до офісу д-ра Мілера, і по кількох тижнях приміпення його природньої методи я позбувся усяких попередних болів і чуюся тепер зовсім здоровий.

Про мій досвід подаю до відома людям, які потребують помочі в лихім здоровлю. Щоби довідались, як це було зі мною, та щоби рівнож спробували доброї методи д-ра Мілера, якій я завдячую поворот до цілковитого виздоровлення.

ДЖОРДЖ ЗОФЧАК,
6 Christopher Street, Carteret, N. J.

Висказую д-рові Мілерові мою щиру подяку за цінну прислугу, яку вчинив для мойого виздоровлення.

Я часто западала на ріжні припадки, жінкам властиві. Лічено мене в ріжний спосіб і посилали мене на операцію. Завдяки знаменитій природній методі д-ра Мілера я позбулася усіх давніх недомагань і чую себе тепер зовсім здоровою і нормальною жінкою.

ФІЛЬОМЕРА ТРОПЕАН,
372 Cloumbia Street, Orange, N. J.

Я є чоловік у силі віку, однак безупинні болі голови, болі в ногах і плечах, недомагання жолудка, упертий кашель і безсонні ночі так дуже надщарпали моє здоровля, що я стратив охоту до життя і думав, що

для мене нема вже ратунку. Лікарі приписували мені ріжні ліки, позатим одні радили мені йти до шпиталю, інші бачили одинокий ратунок для мене в операції. Вкінці я попав у цілковиту зневіру щодо усього і мучився з дня на день.

Коли я довідався про д-ра Мілера — я зголосився до нього з останньою одробиною надії. Це була для мене щаслива хвиля.

Я остався під старанною опікою д-ра Мілера і вже від самого початку я завважав дійсне поліпщення в моїм здоровлю. Нині я чуюся зовсім здоровий і сильний — усі давні недомагання уступили і починаю новий період життя.

Тому сердечно дякую д-рові Мілерові за велику працю і за його старання, при помочі яких я відзискав здоровля. Також я йому дуже вдячний за цінні поучення і вказівки — про які давніше я від нікого не чув — як поступати в будучности, щоби удержатися при тревалім здоровлю.

МІХАЛ КАПЕЛЬ,
106 Belmont Avenue, Newark, N. J.

Через довгі роки я терпів на дуже прикрі болі в ногах. За поміччю я глядав у докторів у кождім

місті, де я перебував, в Бостоні, в Ню Йорку і в Нюарку. Дійсну поміч і кінець в моїх терпіннях приніс мені д-р Мілер в Нюарку, вживаючи своєї природньої методи та уділяючи мені свою незвичайно старанну опіку — за що д-рові Мілерові в тій дорозі складаю мою щиру подяку.

ЛЮЙ ДЕНУНО,
179 New Street, Orange, N. J.

Від ряду літ я терпіла на всякі недомагання жолудкові, біль голови, колення в боці. Радилася

лікарів і заживала ріжні ліки — нічого не помагало. Я уже думала, що ніколи не відзискаю здоровля і що не буду спосібна сповняти свою домашню роботу. Одна з моїх знайомих порадила мені удатися до д-ра Мілера. По 6 тижнях опіки д-ра Мілера я відзискала здоровля. Природню методу д-ра Мілера рекомендую хорим жінкам, що терплять на подібні недомагання, як мої.

ЮЛІЯ ЧАБАК,
12 Everet Place, Plainfield, N. J.

Через довгий час докучали мені прикрі болі в плечах і в крижах. Я не лежав в ліжку, але

терпів ходячи і працюючи, так, що життя стало мені незносним. Я лікувався у ріжних докторів, якийсь час був також у шпиталю — ніщо не помагало.

Доперва метода і опіка д-ра Мілера принесла мені полекшу і остаточну поміч у моїх терпіннях.

Я зовсім відзискав здоровля і життя представляє тепер для мене принаду і вартість.

ФРАНК РУДОЛЬФ,
180 Belmont 9venue, Newark, N. J.

ЗДОРОВЛЯ МОЖНА ВІДЗИСЬКАТИ ТАКОЖ БЕЗ ЛІКІВ І ОПЕРАЦІЇ,

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ НЮРАКАЛАМЕТЕР МАЄ НЕОЦІНЕНЕ ЗНАЧІННЯ ДЛЯ ВСІХ ХОРИХ.

Цей незвичайно чуткий інструмент проникає усі части людського організму і сейчас виказує, де і в чім лежить причина хороби. Болі голови, болі в жолудку і кишках, недокровність, параліж, ревматизм, нервозність, колення в крижах і колінах, безсонність, брак апетиту, отяжілість, загальне ослаблення і почування сталої утоми, усякі недомагання жінкам властиві, і т. д. — це все симптоми (знаки) хорого організму. Найважніша річ полягає у тім, щоби винайти і усталити остаточну причину, яка витворює і викликує хоробливі симптоми.

Тому усі, що підупали на здоровлю, без ріжниці, чи їх хороба тревае довго чи коротко, і без ріжниці, якою назвою їх хоробу називають — нехай будуть доброї думки. З найгірших припадків можна повернути назад до здоровля, коли розізнаеться докладно дійсну, остаточну причину хороби.

Ті, що терплять на так звані „невилічимі" або „безнадійні" недомагання, нехай не попадають в зневіру в ратуванню свойого здоровля — але ще раз нехай спробують.

Будуть трактовані в спосіб відповідний і чесний, бо є річчю переконаною, що природні методи є найкраще відповідні до відзискання здоровля. Ті, що терплять на недомагання, які можна бачити оком (рани, ревматизм, параліж, і т. д.), також нехай ще раз спробують.

Не мусять платити за услугу, доки не буде наглядно, що полекша в їх здоровлю наступила.

Офіс д-ра Мілера посідае інструмент „Нюрокаламетер", що виконує так важну ролю при усталюванню у хорих остаточної причини, яка їх хоробу спричинила.

В останніх роках я сильно підупав на здоровлю і дуже терпів. Болі в крижах і плечах — також сталі болі жолудка дуже мене обезсилили. З часом зробилися так прикрі, що я не міг працювати і мусів глядіти лікарської помочі. Я не щадив гроша, щоби ратувати здоровля і радився багато лікарів. В однім місци було мені сказано, що терплю на ревматизм, в другім місци я довідався, що моя хороба зоветься сіятіка та що крім цього маю рани в кишках. Вкінці радили мені удатися до шпиталю, тому, що стан моеї хороби вимагає довгого і старанного лікування.

В останній хвилі — за радою знайомих — я удався ще до д-ра Мілера. Він оглянув мене докладно і узяв під свою опіку. Я виконував усі поручення д-ра Мілера і внедовзі всі мої недомагання уступили і чую себе здоровим, як давніше перед хоробою.

Це посвідчення пишу і даю мою фотографію з власної волі. Почуваюся до вдячности для д-ра Мілера і хотів би помогти іншим хорим людям, подаючи до публичної відомости це, що я сам досвідчив на власній особі.

ЯН РУДЗІНСКІ,
Box 147, Pine Island, N. Y.

Вибачте незвичайну форму, в якій пишу цих кілька слів. Це не зменшує ваги моеї правдивої вдяки, яку висказую д-рові Мілерові.

Від кільканацять літ я вічно мав до діла з недомаганнями на тлі ревматизму. По застосуванню до вказівок д-ра Мілера мої недомагання уступили і сьогодні життя і світ мають для мене цілком інакший вигляд.

Рівнож моя жінка долучується зі своєю подякою. Стало терпіла на анемію так, що в останнім році її вага впала до 100 фунтів. Під опікою д-ра Мілера жінка осягнула вагу 150 фунтів і чується тепер зовсім добре.

ВОЛОДИСЛАВ І ВОЛОДИСЛАВА БУКОВСКІ,
65 Skilman Avenue, Jersey City, N. J.

Моя хороба була дуже утяжлива і вперта і здавалося мені, що вже ніколи не відзискаю здоровля.

На протязі останніх 5 літ стало я терпіла на болі голови, болі в плечах, на тиснення і колення біля серця і на тяжкий віддих. Я старанно виконувала усі ради і вказівки лікарів і всяких уживала ліків — однак без результату.

Довідавшися про д-ра Мілера — щераз я порішила попробувати і його природньої методи.

Цим разом я не завелася в моїх надіях. Завдяки надзвичайній методі д-ра Мілера і його старанням — у зглядно недовгім часі я позбулася моїх ріжних недомагань і відзискала здоровля.

МАРІЯННА МАЗУРЧИК,
180 Wilton Avenue, Newark, N. J.

Я дуже терпів від 3 літ на колення в правім боці і на прикрі болі в лівій нозі.

Усякі способи, яких я уживав, не помагали. Відколи я піддався опіці д-ра Мілера і його методі — болі почали уступати і тепер почуваю себе зовсім здоровим чоловіком.

В. ХОМІЦЬКИЙ,
389 — 16th Ave., Irvington, N. J.

У моїй хоробі жолудка і болів в правім боці я оставав під опікою д-ра Лілера — примінюючися до його природньої методи.

В недовгім часі я відзискав здоровля і дякую сердечно д-рові Мілерові за його знамениту працю.

ЙОСИФ САЛИГА,
421 E. 74th St., New York City.

Мене довго мучили ревматичні болі, завороти голови, жолудкові недомагання і ослаблення цілого організму.

Поради багатьох докторів і всякі ліки не помагали. До д-ра Мілера я зголосилася, коли вже ледви на ногах могла вдержатися.

Під опікою д-ра Мілера і завдяки його природнім методам я у зглядно недовгім часі позбулася тяжкої хороби і тепер чуюся зовсім здорова.

ЕТЕЛЬ ДОРФМАН,
41 Hillside Place, Newark, N. J.

Ніхто не зможе оцінити працю д-ра Мілера ліпше від мене. Я підупала на здоровлю так, що

власними силами не могла порушатися з місця на місце. Багато докторів казали мені, що на мою хоробу нема ради. При помочі моеї приятельки я вибралася до Нюарку до офісу д-ра Мілера. По кількох тижнях уживання методи д-ра Мілера я відзискала сили, так, що усі мої знайомі прямо цему не хотіли тірити.

Поручаю д-ра Мілера всім хорим жінкам.

ЙОСИФИНА СТАХУРСЬКА,
65 East 25th Street, Bayonne, N. J.

Я хорувала на жолудок і страшні болі голови і ходила від одного доктора до другого. Коли не наступала полекша я

вже мала намір вибратися на лікування до краю. Тоді я довідалася про д-ра Мілера. Сказав мені, що потрафить мене привести до здоровля і додержав слова. Сьогодні я зовсім здорова жінка і щиро дякую д-рові Мілерові за його знамениту опіку.

МАРЯ МУХА,
108 Lowell Street, Carteret, N. J.

Перед роком я запала на незвичайну хоробу. Тяжкі болі голови і в околиці жолудка — потім одна нога опухла мені так, що я не могла ходити.

Ніякі ліки не помагали, також операція не дала полекші. В такім стані відвезли мене автомобілем — 80 миль до Нюарку — до д-ра Мілера і до офісу занесли мене на руках.

Завдяки знаменитій методі і опіці д-ра Мілера я відзискала давне здоровля. Пухлина з ноги уступила, болі всякі також. Чуюся здорова і сильна як давніще.

Подаю мою фотографію і опис моеї тяжкої хороби в тій цілі, щоби хорі жінки і чоловіки довідалися про цінну методу д-ра Мілера.

А. ФЕЦУЛА,
11Railroad Avenue. Port Jervis, N. Y.

Безупинні болі голови, жолудка і болі в крижах, що мучили мене довгий час —

зробили це, що я став неспосібний до праці.

У тяжкім стані я піддався опіці д-ра Мілера і по кількох неділях приміпення його метод я відзискав своє здоровля.

ІВАН ВЕЧЕРАК,
45 Congress St., Newark, N. J.

З цілою готовістю і словами щирої подяки посилаю д-рові Мілерові мою фотографію за знамениту опіку, яку оказав мені в моїй тяжкій недузі. По 3 неділях уживання природньої методи д-ра Мілера я цілковито відзискав здоровля. Поручаю д-ра Мілера усім хорим.

ІВАН КАНАВАЛЬ,
34 William St., South River, N. J.

Я терпів дуже тяжко на жолудок і на внутрішні болі в околиці кишок. Лікарі означували мою хоробу як боляки і рани в кишках. Жолудок мій

не приймав поживи, часто я вертав сейчас, що тільки я зів. Такий стан довів мене до цілковитої нездібности до праці. Я зовсім спав з тіла і безнадійно мучився з дня на день. На пораду мойого приятеля Маліцького я удався остаточно до д-ра Мілера. Це була для мене щаслива, правдиво приятельська порада. Під опікою д-ра Мілера стан мойого здоровля негайно почав поправлятися. болі уступили, привернувся апетит, я відзискав вагу і силу до праці. Сьогодні почуваюся зовсім новим чоловіком.

ЕДВАРД МІНКЕВИЧ,
1235 Westside Avenue, Jersey City, N. J.

Сердечно дякую д-рові Мілерові за знамениту прислугу, яка була так дуже помічна і успішна в моїй прикрій недузі.

АНЄЛЯ БАРАН,
238 Broadway, Elizabeth, N. J.

Від 2 літ я дуже терпіла на жолудок. Ніякі ліки мені не помагали. Доперва під опікою д-ра Мілера я прийшла знова до здоровля.

СУЗАННА ВІПАРЕНА,
147 Leslie Street, Newark, N. J.

Dr. JOSEPH MILLER, D.C., Ph.C.,

34 PARK PLACE, NEWARK, N. J.
(напроти стації HUDSON TUBES)
PHONE: MITCHEL 2-0773.

ОФІСОВІ ГОДИНИ: Від 9 рано до 8 ввечір. В неділі і свята за попереднім умовленням.

Як їхати: В Нюакру усі автобуси з написсю HUDSON TUBES доїздять впрост до місця офісу; стріт-кари TERMINAL доходять один блок від місця, де є офіс. З Ню Йорку HUDSON TUBES з CORTLAND ST. — 20 мінут — з 33 вулиці і 6 евені — 30 мінут.

„НАРОДНІЙ КОМІСАР ФІНАНСІВ ПИРХ"...

Недалеко Запорожжя співробітник „Правди" відшукав легендарного народнього комісаря фінансів Пирха, відомого з часів громадянської війни на Україні та махнівщини.

Пирх — пасічник. Звичайне його назвище Пороховників. Співробітникові „Правди" Пороховників пояснив, як він став народнім комісарем фінансів:

„У нас відомо було як? Що ні день, то нова влада: то білі, то червоні, то кат зна, які. Ну, й постановили мужики свою владу мати. Вибрали мене комісарем у грошевих справах. Бо то — дуже бентежився нарід у грошевих справах: тут тобі й царські, й денікінські, й керенки, і советські, а скільки якій папірець варт — не розбереш. Ось я писав на грошах: „ця — пуд збіжа", „ця — пів пуда", а деяка навіть до фунта не дотягала"...

Ці написи підтверджував підписом: „Пирх". З цим підписом гроші нарід приймав по ціні збіжжя, як було на даному банкноті назначено. На запит, чому Пороховників підписувався „Пирх", він відповів:

— Назвище моє довге. Всеньке на грошах не вміщувалося. То я коротше писав.

Порохівників був управителем „народньої каси" і досі старанно переховує дотичні документи.

— Як не зберігати? Непевні часи, можуть і від мене зажадати рахунків.

Е. С. ВІТКОВСЬКИЙ
ПРОДАЖ ШИФКАРТ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ
до всіх країв в американських долярах.
ВИРОБЛЮВАННЯ ПРАВНИХ ДОКУМЕНТІВ, афідевітів і т. п.
Асекурація домів, меблів і т. п.
Звертайтесь на адресу:
E. S. WITKOVSKY
130 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

БОЛІ НІГ.
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болячі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.
Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.
L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City,
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

ЧОЛОВІЧІ І ЖІНОЧІ НЕДОМАГАННЯ
ЛІКУЮ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ ВДОВОЛЯЮЧІ Й ШВИДКІ ВИСЛІДИ.

Порадьтеся д-ра Зінса в лікуванню крови, шкіри і нервових недуг, катару і хронічних боляків, нервів і загального ослаблення, шлункових і кишкових недуг, гемороїдів і інших відходових забурень, що справляють біль та недогідність, люмбаґо, сіятики, невральгії, запалення нервів (нюрайтіс) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легенів, віддихових недуг, печінкових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маєте якінебудь недомагання, що їх не розумієте, порадьтеся довірочно мене: я вам усе вияснюю.
Мої ціни уміркованї.
Екзамінація крови, лябораторні досліди, проміні X (екс), сироватка і вприскувальні щеплення.
DR. L. ZINS
Поверх 25-літня практика.
110 East 16 ST. N. Y.
(між 4-тою Евеню й Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 7 ввечір. В неділі: від 9 рано до 3 пополудня.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

Управитель вязниці. — Чи я вам останній раз не говорив, щоб ви мені більше тут не показувалися?

Арештований: Бачите, я те саме говорив поліцаеві, та він не хотів того навіть і слухати!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ брата ГРИНЬКА ГЛАДІЯ зо села Рудники, повіт Підгайці. Довший час перебував в Канаді. Хтоб про нього знав, або він сам, хай зголоситься до: 295-7
ANDREW HLADY,
R. F. D. 1, Sommerville, N. J.

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ
до легкої домашньої роботи. Кожне пополудні й неділі вільні. Мусить спати у працьодавця. Голоситись треба в склепі: 295
581 SUMMIT AVENUE,
JERSEY CITY, N. J.

СТАЛУ РОБОТУ дістане інтелігентний кравець, що знає добре свій фах переробляти, направляти жіночі й мужеські убрання, рівнож управляти склепом. Мусить уміти говорити і писати по англійськи, мусить мати свідоцтво характерности. Голоситись писемно на таку адресу: O. W., Box 346, Jersey City, N. J. 295-300

НА ПРОДАЖ ДЕЛІКАТЕСЕН І ҐРОСЕРНЯ.
Першорядне уладження. Продам з причини самотности та старих літ. Бізнес добре вироблений. 295-6
17 ST. MARK'S PLACE,
NEW YORK CITY.

НА ПРОДАЖ ДЕЛІКАТЕСЕН І ҐРОСЕРНЯ.
З важної причини продам старий вироблений бізнес, продам дешево для скорого купця. Рент $18.00 місячно. 295-8
634 EAST 13th STREET,
NEW YORK CITY.

НА ПРОДАЖ 45-акрова МОЛОЧНА ФАРМА, 6 коров, 1 ялівка, бугай, 2 коні, кури, дім на дві родині — 5 і 6 кімнат, річка, жерельна вода. Добре місце для плекання курей. Ціна $2,700. Пишіть англійською мовою: 194-5
GEORGE JENSEN,
R. 2, Sherburne, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues.
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12 ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-р С. ЧЕРНОВ
(Европейський спеціяліст)
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. — Шкіра й кров.
223 Second Ave., cor. 14 St. N. Y. C.
Room 14.
Офісові години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
Проміні X & флюроскоп $2.00.

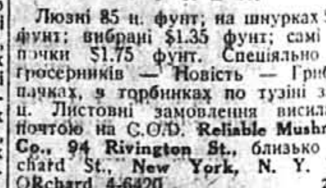
НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ.

Біль в руках, ногах, крижах, зимно в ногах, а поза шкірою як би муравлі лазили. Ті недуги уступають по ужиттю "SORKO". Слоїк коштує $4.00. Належитість висилайте разом з замовленням на адресу: 225-
CH. LOZINSKI, Dept. 5,
2325 N. Mulligan Ave., Chicago, Ill.

ІМПОРТОВАНІ УКРАЇНСЬКІ Й ПОЛЬСЬКІ
ГРИБИ.
Люзні 85 ц. фунт; на шнурках $1.10 фунт; вибрані $1.35 фунт; самі шапочки $1.75 фунт. Спеціяльно для ґросерників — Новість — Гриби в пачках, в торбинках по тузіні за 75 ц. Листовні замовлення висилаємо почтою на C.O.D. Reliable Mushroom Co., 94 Rivington St., близько Orchard St., New York, N. Y. Tel.: ORchard 4-6420. 278,-

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО!
Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж.
SAMUEL P. KANAI,
433 STATE ST., cor. WASHINGTON
PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: P. A. 4-4646.
Чемна обслуга. — Уміркованї ціни.

Потішив.

— То ви програли справу в третій інстанції?

— Так, так . . .

— Не гризіться! Всетаки потіштеся, що ви в двох перших виграли.

Ручна жінчина робота.

— Іване, а ви чого так спухли на лиці?

— Бачите, це ручна робота моеї жінки!

На стації.

— Бачиш, я говорив тобі, що спізнимося до поїзду.

— Раптом спізнили три хвилини, а ти зараз робиш таку авантуру! . . .